

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-

Podgorica, 11. mart 2016. godine

Na osnovu člana 10 stav 1, tačka 1 i člana 19 stav 2 Zakon o izmjenama i dopunama zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG" br. 74/09 i 54/11) i člana 196 ZUP-a ("Službeni list RCG", br. 60/03 i 32/11), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 11. marta 2016. godine, donijela je

RJEŠENJE

Program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu ocijenjen je kao usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo ekonomije podnijelo je Komisiji za kontrolu državne pomoći Program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu (akt broj: 1101-426/2 od 25. februara 2016. godine), na ocjenu usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 74/09 i 57/11) (u daljem tekstu: Zakon).

OPIS I CILJEVI PROGRAMA

Konkurentnost podrazumijeva sposobnost postizanja uspjeha na tržištima u cilju porasta životnog standarda tokom dužeg vremenskog perioda. Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) konkurentnost definiše kao „stepen u kome zemlja u uslovima otvorenog tržišta, proizvodi robu i usluge koje zadovoljavaju test međunarodne konkurencije, a da pri tom istovremeno održavaju i povećavaju domaći realni dohodak“. Zemlje mogu postati konkurentnije tako što će poboljšati svoja dostignuća u širokom spektru faktora koji utiču na rast produktivnosti. To se odnosi na inovacije, stvaranje povoljnijeg sistemskog ambijenta, prenošenje ili usvajanje novih tehnologija, obrazovanje, preduzetništvo, otvaranje novih preduzeća.

Razvoj malih i srednjih preduzeća predstavlja osnovni faktor razvoja svake moderne ekonomije. Iz tog razloga, potrebno je dodatno obezbijediti sistemske mehanizme i mjere koji će doprinijeti konkurentnosti malih i srednjih preduzeća, a samim tim i povećanju konkurentnosti ukupne crnogorske ekonomije.

U jačanju konkurentske sposobnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, naročitu važnost ima njihovo udruživanje u klasterne. Stoga je podsticanje udruživanja preduzeća od posebne važnosti, uzimajući u obzir uvođenje standarda EU, kao i kroz adekvatnu primjenu pravila i procedura iz oblasti državne pomoći.

Cilj Programa podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu (nadalje Programa) je finansijska podrška efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, sve u cilju ostvarivanja bolje konkurentske pozicije malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Podrška Ministarstva ekonomije usmjerena je na subvencije inovativnim klasterima koji predstavljaju strukture ili organizovane grupe nezavisnih strana (kao što su inovatorska novoosnovana privredna društva, mala, srednja i velika privredna društva, kao i organizacije za istraživanje i širenje znanja, neprofitne organizacije i drugi povezani privredni subjekti) namijenjeni podsticanju inovacione djelatnosti promocijom, dijeljenjem objekata i razmjenom znanja i stručnosti, kao i efikasnim doprinosom prenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i saradnji među privrednim društvima i drugim organizacijama u klasteru

Pomoć za inovativne klasterne preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća dodjeljuje se isključivo pravnom subjektu koji upravlja inovativnim klasterom (organizacija klastera). Po Strategiji za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera, klaster mikro, malih i srednjih preduzeća predstavlja sektorsku i geografsku koncentraciju preduzeća i/ili individualnih proizvođača koji proizvode karakterističan opseg roba ili usluga, koji se suočavaju sa sličnim prijetnjama i mogućnostima.

Uvođenjem inovativnih procesa u načinu rada klastera i tehnološkim procesima članica klastera predstavlja uvođenje novog i značajno poboljšanog proizvodnog metoda ili metoda isporuke (uključujući značajne promjene u tehnikama, opremi ili software-u), kao i uvođenje nekog novog organizacionog metoda u rad klastera i njenih članica i organizaciju radnog okruženja.

Strateški prioritetne djelatnosti koje su predmet sufinansiranja obuhvataju:

- 1) Poljoprivrednu proizvodnju i preradu,
- 2) Drvopreradnu,
- 3) Ostale proizvodne djelatnosti (osim proizvodnih djelatnosti koje nijesu obuhvaćene ovim programom), i
- 4) Turizam i ugostiteljstvo.

Nakon usvajanja Programa od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv, u trajanju od 30 dana u kojem su definisani uslovi i kriterijumi učešća.

Komisija za ocjenjivanje, koju formira Ministarstvo ekonomije, će u skladu sa definisanim uslovima i kriterijumima dati ocjenu opravdanosti podnesenog zahtjeva i prateće dokumentacije, odnosno definisati rang listu. Po izvršenom rangiranju, Komisija će donijeti Odluku o izboru zahtjeva kojima će se dodijeliti finansijska pomoć. Finansijska pomoć će se dodijeliti shodno redoslijedu zahtjeva sa rang liste dok se ne utroše raspoloživa sredstva.

Svaki aplikant, odnosno klaster registrovan kao pravno lice može aplicirati sa po jednim predlogom projekta. Sredstva će se dodjeljivati za projekte koji traju najmanje 3 a najviše 6 mjeseci, zaključno sa 15. decembrom 2016. godine.

Aplikant koji je u javnom pozivu u okviru ovog Programa nastupio kao klaster i koji je kao takav dobio subvenciju opravdanih troškova u ukupnom iznosu do 50% odnosno 65% vrijednosti ukupnog projekta, ne može mijenjati sastav članova klastera, niti u tom slučaju raspolagati materijalnim i nematerijalnim sredstvima i uslugama dobijenim po osnovu realizacije projekta, bez saglasnosti Ministarstva ekonomije. Ova i sva druga pitanja koja se tiču upotrebe materijalne i nematerijalne imovine i usluga od strane klastera, biće predmet Ugovora o sufinansiranju između Ministarstva ekonomije i aplikanta (klastera korisnika sredstva subvencije), a na osnovu podnešenog predloga Projekta u kom su decidno opisane aktivnosti koje će biti realizovane i materijalna i nematerijalna imovina i usluge koje će biti pribavljene tokom realizacije projekta.

Ovlašćeno lice klastera podnosioca projekta, utvrđen Ugovorom, biće obavezano da dostavlja redovne Izvještaje o realizaciji projektnih aktivnosti (Obrazac 3), sa priloženim dokazima o nabavci materijalne i nematerijalne imovine i usluga nastalih u izvještajnom periodu, specificiranih Ugovorom o sufinansiranju.

Sva imovina koja se stiče po osnovu realizacije projekta, predstavljaće imovinu klastera i može se koristiti jedino za ostvarivanje ciljeva radi kojih je klaster i osnovan i ne može se raspodjeljivati osnivačima, članovima, članovima organa i zaposlenima, kao i srođnicima tih lica.

Takođe, Programom su definisani i izuzeti sektori:

- proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana, brodogradnja, učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);

- lijekovi u dijelu distribucije;
- bankarstvo i osiguranje;
- trgovina;
- građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica);
- trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; nemoralne i nelegalne aktivnosti;
- pomoć koja se dodjeljuje sektoru ribarstva i akvakulture, sa izuzetkom pomoći za usavršavanje, pomoći za pristup finansiranju za mala i srednja privredna društva, pomoći u oblasti istraživanja i razvoja, pomoći za inovacije za mala i srednja privredna društva i pomoći za radnike u nepovoljnom položaju i za radnike sa invaliditetom;
- pomoć koja se dodjeljuje u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje, sa izuzetkom kompenzacije za dodatne troškove, osim troškova prevoza u najudaljenijim regionima, pomoći za konsultantske usluge malim i srednjim privrednim društvima, pomoći za finansiranje rizika, pomoći za istraživanje i razvoj, pomoći za inovacije za mala i srednja privredna društva, pomoći za zaštitu životne sredine, pomoći za usavršavanje i pomoći za radnike u nepovoljnom položaju i radnike sa invaliditetom;
- pomoć privrednim društvima u poteškoćama sa izuzetkom šema pomoći za naknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama.

OPRAVDANI TROŠKOVI I INTEZITET POMOĆI

Sredstva Programa se, u skladu sa članom 27 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora (u daljem tekstu: Regulatoriva), mogu opredijeliti za:

- **troškove ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu** (izuzev IT opreme i saobraćajnih sredstava) - i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje;
- **operativne troškove** – i to do 50% (uvećano za 15% klasterima iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave) ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje, pri čemu se opravdanim troškovima operativne pomoći za inovativne klustere smatraju troškovi osoblja i administrativni troškovi (uključujući režijske troškove) koji se odnose:
 - a) na podsticanje klastera da bi se olakšala saradnja, razmjena informacija i pružanje ili usmjeravanje usluga poslovne podrške koje su specijalizovane i prilagođene korisnicima;
 - b) na promovisanje klastera kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost;

- c) na upravljanje objektima klastera; na organizaciju programa obuke, radionica i konferencija kako bi se podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja.

Prema pravilima definisanim Regulativom, intenzitet pomoći za ulaganje u inovativne klastere ne prelazi 50% opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za inovativne klastere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stava 3 tačka (a) Ugovora o funkcionisanju EU i za 5 procentnih poena za inovativne klastere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora o funkcionisanju EU.

TRAJANJE, IZVOR I VISINA POMOĆI

Predviđeno je da se Program realizuje u 2016. godini. Takođe, Program se finansira iz budžeta Crne Gore. Raspoloživa sredstva u 2016. godini za realizaciju ovog Programa su 50.000,00 eura.

KORISNICI PROGRAMA

Pravo učešća u Programu podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu imaju klasteri preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća registrovani kao pravna lica u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 06/02) i Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći (Sl. list Crne Gore, broj: 27/10 i 34/11.) i Zakonom o nevladinim organizacijama ("Sl. list RCG", br. 27/99, 09/02, 30/02, "Sl. list Crne Gore", br. 11/07).

OBLIK POMOĆI

Pomoć se dodjeljuje u obliku **subvencije**. Način subvencije sredstava, dinamika prenosa sredstava, način prenosa, kao i druga međusobna prava i obaveze, bliže će se urediti Ugovorom o sufinansiranju između Ministarstva ekonomije i korisnika sredstava subvencije, po dostavljanju potrebne dokumentacije.

OCJENA

Komisija za kontrolu državne pomoći je ustanovila da su sredstva za finansiranje Programa podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu državna pomoć jer ispunjavaju kriterijume iz člana 2 Zakona, što znači da mjera države ispunjava 4 kumulativna kriterijuma, odnosno: radi se o **javnim sredstvima**, tj. sredstvima iz Budžeta Crne Gore. Program je **selektivan** jer se njime favorizuju preduzeća koja imaju kapacitete za udruživanje u inovativne klastere sa drugim preduzećima, pa se ista dovode u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurente, tj. druga preduzeća koja na tržištu ne mogu naći partnere za ovakvo

udruživanje čime ona preduzeća koja jesu u mogućnosti stiču *ekonomsku prednost* koja im je omogućena subvencionisanjem određenih aktivnosti u okviru funkcionisanja u inovativnom klasteru, a što bi potencijalno moglo *narušiti konkurenciju na tržištu* na kojem djeluju mala i srednja preduzeća zainteresovana za uključivanje i saradnju na nivou klastera.

PRAVNA PODLOGA

- Strategija za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera 2012-2016;
- Strategija regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. godine;
- Strategija za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015. godine.

POSTOJANJE POMOĆI

Komisija za kontrolu državne pomoći je ustanovila postojanje pomoći kada je riječ o Programu podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godine u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore" br. 74/09 i 54/11) i Priloga 7a - Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora, Pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Sl. list Crne Gore" br. 35/14, 02/15 i 38/15).

Imajući u vidu navedeno, Komisija je donijela Rješenje i odlučila kao u dispozitivu.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Mitar Bajčeta